

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/278/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202301
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:1516202301.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: Poľnohospodárska pôda s.r.o., Žehrianska 3179/3, Bratislava, IČO: 44 138 369, proti odporcovi: S. N., nar. XX.XX.XXXX, S. M. XXX/XX, H., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 29. marca 2016 č. k. 25C/116/2016-13, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) uznesením zo dňa 29. marca 2016 č. k. 25C/116/2016-13 zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 22.02.2016. Zároveň mu uložil, aby v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil na účet súdu podľa priloženého platobného predpisu, v hotovosti do pokladne tunajšieho súdu, e- kolkami, poštovým poukazom na príslušný účet súdu alebo prevodom z účtu v banke súdny poplatok podľa položky č. 1 písm. c) sadzovníka zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z obchodného registra, za návrh na nariadenie predbežného opatrenia vo výške 33 eur.

V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa uviedol, že navrhovateľ sa v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/116/2016 návrhom zo dňa 22.02.2016 domáha nariadenia predbežného opatrenia, ktorým sa uloží odporcovi povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťou - predať, žalovať, zameniť, dať do nájmu, založiť, zaťažiť vecným bremenom a vypožičať ju až do právoplatného skončenia veci. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia zdôvodnil tým, že dňa 18.06.2015 bola uzatvorená kúpna zmluva medzi navrhovateľom ako kupujúcim a odporcom ako predávajúcim. Predmetom zmluvy je prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v k.ú. F., obec Lužianky, okres Nitra, LV č. XXXX, parcely reg. „C“, parc. č. 2905 - orná pôda o výmere 1539 m². Odporca od zmluvy odstúpil, pričom odstúpenie žiadnym spôsobom nezdôvodnil. Uvedené odstúpenie považuje navrhovateľ v rozpore so zákonom a je neplatné. Zároveň má za to, že o predmetné nehnuteľnosti má záujem štát, nakoľko sa nachádzajú v lokalite nového priemyselného parku a môže sa stať, že budú v krátkej dobe vyvlastnené, resp. prevedené z odporcu na štát, a následne na investora. S poukazom na uvedené vyplýva, že odporca má záujem s nehnuteľnosťami ďalej nakladať, a preto je nevyhnutné dočasne upraviť pomery účastníkov konania.

Súd prvého stupňa rozhodol vo veci podľa § 74 ods. 1, § 75 ods. 2, § 76 ods. 1 OSP.

Uviedol, že pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov a ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný, a môže rozhodnúť inak. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22.09.2010, sp. zn. 6 Cdo 171/2010)

Po oboznámení sa so spisovým materiálom, s poukazom na predmet sporu a doteraz predložené dôkazy dospel k záveru, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia je potrebné zamietnuť, pretože nie sú splnené predpoklady na jeho nariadenie. Na nariadenie predbežného opatrenia musí navrhovateľ preukázať skutočnosti odôvodňujúce toto nariadenie, t.j. osvedčiť dôvod na nariadenie predbežného opatrenia. Navrhovateľ potrebu, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov konania odôvodnili tým, že navrhovateľ zistil, že o predmetné nehnuteľnosti má záujem štát a že v krátkej dobe môžu byť vyvlastnené. Pri nariadení predbežného opatrenia nemožno vychádzať iba na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Dôkazné bremeno, resp. bremeno osvedčenia spočíva výlučne na navrhovateľovi predbežného opatrenia. Nariadenie predbežného opatrenia nesmie zároveň neprímerane zasahovať do práv toho, voči komu sa má nariadiť predbežné opatrenie, čiže súd musí pozeráť aj na to, aby v konaní nedošlo k neprímeraným zásahom do práv odporcu, ktorý s nehnuteľnosťou nakladajú na základe zákonného oprávnenia. Obmedzenie jeho práv by prišlo do úvahy, ak by navrhovateľ osvedčil nárok na nariadenie predbežného opatrenia.

Predbežné opatrenie je inštitútom, ktorý nachádza uplatnenie v situáciách, kedy nemožno čakať na skončenie konania vo veci samej, ale je potrebné ešte pred meritórnym rozhodnutím prijať určité dočasné opatrenie, pretože sa javí byť danou hrozba, že konečné rozhodnutie nebude už mať pre hmotno-právny vzťah medzi účastníkmi význam. Predbežné opatrenie tak predstavuje procesný zabezpečovací prostriedok dočasného a provizórneho charakteru, ktorého účelom je zabezpečiť podmienky na poskytnutie reálnej účinnej a efektívnej súdnej ochrany účastníkom konania, najmä z hľadiska zaručenia nerušeného rozhodovania vo veci samej. Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

Predmetom konania vo veci samej je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 18.06.2015. Navrhovateľ nariadením predbežného opatrenia sa domáha zakázať odporcovi s nakladaním vyššie uvedenej nehnuteľnosti, nakoľko je tu predpoklad, že odporca by s uvedenou nehnuteľnosťou mohol nakladať a previesť ju na štát a následne na investora, ako to vyplýva z Investičnej zmluvy medzi Jaguar Rover Limited, Jaguar Land Rover Slovakia, s.r.o., Slovenskou republikou zastúpenou MH SR a Mestom Nitra. Podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ neosvedčil právny záujem na nariadení predbežného opatrenia, nakoľko žiadnym spôsobom nepreukázal, že odporca podniká kroky k predaju predmetnej nehnuteľnosti, resp. že investor sa o predmetnú nehnuteľnosť zaujíma. Navrhovateľ ako vecne pasívne legitimovaného označil len odporcu, čiže žiadnym spôsobom nezmieňuje štát, resp. investora. Záujem štátu alebo investora však nie je dôvod na nariadenie predbežného opatrenia, pričom prípadné predbežné opatrenie by prípadnému vyvlastneniu nezabránilo, keďže pri inštitúte vyvlastnenia sa sleduje záujem štátu, resp. obce či mesta a vykonáva sa po splnení štyroch podmienok ako sú: vyvlastnenie na základe zákona, v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme a za primeranú náhradu. Nakoľko navrhovateľ potrebu dočasného usporiadania vzťahov medzi účastníkmi nepreukázal, návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

O povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a/, § 3, § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch a položky č. 1 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov.

V zmysle § 145 OSP o náhrade trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s predbežným opatrením rozhodne súd prvého stupňa až v rámci rozhodnutia o náhrade trov konania vo veci samej, a preto o trovách predbežného opatrenia nerozhodoval.

Proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ, žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že sa nestotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, ktorý sa neustále sústreďuje výlučne na vyvlastnenie a vôbec neberie do úvahy skutočnosť, uvedenú v návrhu, že štát v zastúpení spoločnosti MH Invest s.r.o. nadobúda nehnuteľnosti aj inak, t.j. kúpnyimi zmluvami, tak ako sa nedávno stalo aj s odporcom (kúpne zmluvy ohľadne iných nehnuteľností). Je teda zrejme, že štát s odporcom aktívne vstupuje do negociácií o jeho nadobudnutí nehnuteľností, a

preto tvrdenia súdu, že neosvedčili právny záujem a nepreukázali, že odporca podniká kroky k predaju predmetnej nehnuteľnosti a že záujem štátu alebo investora nie je dôvod na nariadenie predbežného opatrenia sú nesprávne. Súd nepreskúmal dostatočne uznesenia vlády SR č. 401/2016 a 413/2016 ako aj zverejnenú investičnú zmluvu (uznesenie vlády SR č. 684/2016), na základe ktorých je zrejmé, že predmetná nehnuteľnosť je súčasťou významnej investície a že štát robí kroky k získaniu predmetných nehnuteľností. Argumentácia o vyvlastnení neobstojí. Existencia naliehavého právneho záujmu je absolútne dôvodná a je potrebné dočasne upraviť vzťahy medzi stranami sporu, pretože je zrejmé, že štát bude/musí nadobúdať predmetné nehnuteľnosti, čo jednak sťažuje jeho postavenie ako navrhovateľa, ale tiež môže ohroziť budúce vlastnícke právo investora Jaguár Land Rover, ktorému sa budú v zmysle uvedenej investičnej zmluvy nehnuteľnosti ako konečnému nadobúdateľovi prevádzať. Spoločnosť MH Invest s.r.o. potvrdila, že si bude uplatňovať predkupné právo. Poukázal na to, že v iných konaniach súd predbežné opatrenia voči nim vydal, ale v ich prospech takto postupovať odmieta.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Konceptia ust. § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodom je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, s ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Podľa § 76 ods. 4 OSP, ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Podľa § 74 ods. 1 OSP, pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr to nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 75 ods. 1 prvá veta OSP, predbežné opatrenie nariadi súd na návrh.

Podľa § 75 ods. 6 OSP, súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylučenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 75 ods. 8 prvá a druhá veta OSP, o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e) a f) OSP, predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami, niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 3 OSP, súd pri nariadení predbežného opatrenia uloží navrhovateľovi, aby v lehote, ktorú mu určí, podal návrh na začatie konania na súde alebo na rozhodcovskom súde; ak ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd vydá uznesenie o začatí konania. Môže tiež určiť, že predbežné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Podľa § 154 ods. 1 OSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia v súdnom konaní možno predovšetkým považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (I. ÚS 46/00, III. ÚS 44/04).

V zmysle čl. 51 Ústavy SR je OSP zákonom, ktorým sa akoby „premietlo“ právo na súdnu ochranu do všeobecne záväzného právneho predpisu a súčasne sa pri uplatňovaní tohto práva postupuje podľa menovaného predpisu. Ide teda o taký procesný inštitút, ktorým sa má poskytnúť dočasná ochrana účastníkovi konania/navrhovateľovi a má sa zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia; vytvorí sa stav, ktorý by mal umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Predbežné opatrenie je dočasné opatrenie súdu, poskytujúce ochranu ohrozeným či porušeným právnym pomerom účastníkov dovtedy, kým títo nepodajú návrh na začatie konania, resp. kým súd svojím meritórnym rozhodnutím neposkytne ochranu definitívnu. Preventívno-výchovné pôsobenie PO je zamerané na usmerňovanie subjektov, aby zachovávali a plnili práva či povinnosti, ktoré im vyplývajú zo zákona a iných právnych skutočností. Procesná prevencia je zameraná na to, aby sa predchádzalo riešeniu rozporov v konaní sporovom, teda aby sa zabezpečila ochrana tých práv a záujmov, ktoré by mohli byť v budúcnosti ohrozené. Inštitút predbežných opatrení má teda pertraktovať do popredia rýchle a pružné riešenie situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu, pretože po určitom čase (v dôsledku absencie aktívnej ingerencie súdu) by mohlo dôjsť k ťažko odvrátiťelnému stavu. Na druhej strane, je zrejmé, že je nutné vymedziť predpoklady jeho nariadenia, aby nedochádzalo k neprimeranému a nenapraviteľnému zásahu zas do práv odporcu alebo tretej osoby, a tým k vytvoreniu ťažko obnoviteľného predchádzajúceho stavu.

Účelom predbežného opatrenia je rýchla, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Jeho vydanie (nariadenie) predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy, pričom zásadne neprejudikuje práva a záujmy účastníkov riešene v konaní vo veci samej. Zhrnuté teda platí, že nariadenie predbežného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu dané právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, aby sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania (účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci). Okrem tvrdenia a osvedčenia právneho vzťahu sa vyžaduje tvrdiť a osvedčiť nárok alebo právo, ktoré je ohrozené.

Pri nariaďovaní samotného predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný charakter). Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci.

Dokazovanie pred rozhodnutím o návrhu na predbežné opatrenie nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Staršia legislatíva a teraz náuka toto dokazovanie preto označuje výrazom osvedčenie alebo osvedčovanie. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie. Pri ich zisťovaní neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš (vysoko) pravdepodobné.

V danej veci navrhovateľ podal návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - v k. ú. F. parc. č. 2905 o výmere 1539 m² zapísanej na LV č. XXXX a zároveň aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal zakázať odporcovi nakladať s predmetnou nehnuteľnosťou - predať, žalovať, zameniť, dať do nájmu, založiť, zaťažiť vecným bremenom a vypožičať ju až do právoplatného skončenia veci. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia zdôvodnil tým, že dňa 18.06.2015 bola uzatvorenú kúpna zmluva medzi navrhovateľom ako kupujúcim a odporcom ako predávajúcim, ktorou uvedenú nehnuteľnosť od odporcu odkúpil. Odporca od zmluvy odstúpil, pričom odstúpenie žiadnym spôsobom nezdôvodnil. Uvedené odstúpenie považuje navrhovateľ v rozpore so zákonom a je neplatné. Odporca nadobudol na základe odstúpenia vlastníctvo späť. Uviedol, že o predmetné nehnuteľnosti má záujem štát, nakoľko sa nachádzajú v lokalite nového priemyselného parku a môže sa stať, že budú v krátkej dobe vyvlastnené, resp. prevedené z odporcu na štát, a následne na investora. Z tohto dôvodu odporca

má záujem s nehnuteľnosťou ďalej nakladať, a preto je nevyhnutné dočasne upraviť pomery účastníkov konania.

Navrhovateľ k návrhu na začatie konania a vydanie predbežného opatrenia nepripojil žiadne listinné dôkazy, i keď ich v návrhu označil, pričom jeho dôkazným bremenom bolo aspoň osvedčiť danosť jeho nároku a popísané skutkové okolnosti. Nepripojil ani list vlastníctva, ktorý by preukazoval pasívnu legitímáciu odporcu, ani kúpnu zmluvu zo dňa 18.06.2015, ani odstúpenie odporcu od tejto zmluvy. Ničím nepreukázal alebo aspoň osvedčil nárok a skutkové okolnosti. Pri rozhodovaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia nie je síce potrebné, aby súd zisťoval všetky tie skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Súd nemôže rozhodnúť iba na základe podaného návrhu a vzhľadom na to, že rozhodovanie vo veci predbežného opatrenia vyžaduje rýchlosť v konaní, nemá priestor na zabezpečovanie dôkazov samostatne.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne i keď z iných právnych dôvodov podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.